

L. T. MEADEOVÁ

Modrá laboratoř

Poté co jsem se rozhodla přijmout místo guvernanky v ruské rodině, zakoupila jsem si mimo jiné i malý, stříbrem vykládaný revolver a padesát nábojů.

Než se však pustím do líčení tohoto příběhu, měla bych nejspíš povědět pár slov o sobě. Jmenuji se Madeline Rennicková; jsem sirotek a nemám žádné blízké příbuzné. Když mi dr. Chance – původem Angličan, ale naturalizovaný Rus – nabídl sto liber ročně za to, že budu vzdělávat jeho dvě dcery, rozhodla jsem se to přijmout bez sebemenšího zaváhání. Dala jsem soběhem přátelům a bez nehody dorazila do Petrohradu. Dr. Chance na mě čekal na nádraží. Byl to docela hezký, byť krátkozraký muž, který už dávno překročil padesátku. Choval se ke mně

s chladnou zdvořilostí, věcně udělal pokyny ohledně mých zavazadel a odvezl mě přímo do svého domu u Ligovského kanálu. Tam mě přijala paní Chanceová, dáma, která ve všech ohledech představovala protiklad svého manžela. Byla rusko-německého původu a měla všetečné, a přesto nápadně odtažitě vystupování. Také jsem se seznámila se dvěma docela hezkými dívkami, které se měly stát mýmižačkami. Starší byla vysoká a měla po otci tmavé oči a jemný, přívětivý obličej – jmenovala se Olga. Mladší byla drobné stvoření s pikantní tvářičkou – říkalo se jí Marusja. Dívky mluvily celkem slušně anglicky a jejich vřelé uvítání mi vynahradilo lhostejnost jejich matky.

„Musí vám to tady připadat příšerně nudné,“ prohodila Marusja jednou odpoledne, když už jsem v Rusku pobývala asi měsíc.

„Ale vůbec ne,“ odvětila jsem. „Už dlouho jsem toužila podívat se do Ruska.“

„Samozřejmě víte, že otec je Angličan. Žije tu od doby, kdy mu bylo třicet. Je to významný vědec. Jak vám zajiskřilo v očích, Madeline! Vy se zajímáte o vědu?“

„Za studií na ženské koleji v Cambridgi jsem si vybrala přírodovědnou specializaci,“ odpověděla jsem.

Při řeči jsem se skláněla nad ruským románem, který jsem se snažila číst. Vzápětí mi téměř přímo v uchu zazněl chladně zdvořilý hlas. Vzhlédla jsem a ke svému úžasu jsem spatřila, že do salonu vstoupil dr. Chance, což byla nevídaná událost, neboť doktor jen zřídkakdy poctil ženy z rodiny svou přítomností.

„Slyšel jsem dobře?“ otázal se. „Je skutečně možné, že byste se vy, mladá dáma, zajímala o vědu?“

„Mám ji v nesmírné oblibě,“ opáčila jsem.

„To mě opravdu těší. Něco bych od vás potřeboval. Zrovna jsem za vámi šel, abych vás požádal o službu. Čas od času trpívám nesnesitelnou bolestí v pravém oku. A když ho v těch chvílích používám, pouze se to zhoršuje. Dnes zakouším hotová

muka. Mohla byste jít se mnou dolů a stát se pro tuto chvíli mou sekretářkou?“

„Ale ovšem,“ přitakala jsem. Sotva jsem domluvila, dr. Chance zamířil ke dveřím a poněkud pánovitým gestem mi pokynul, abych ho následovala. Měla jsem pocit, že mě z místnosti unesl jakýsi vír. Za pár okamžiků jsem již s doktorem osaměla v jeho kabinetu. V ruských domech se pracovní džentlmena vždy označuje tímto slovem. Doktorův kabinet tvořila místnost úctyhodných rozměrů – dvě třetiny stěn lemovaly od podlahy ke stropu knihy –, velkým dvojitým oknem dovnitř proudila hojnost světla a dveře na druhém konci byly na škvírku pootevřené do poněkud záhadné místnosti za ním.

„Moje laboratoř,“ vysvětlil doktor, když si všiml, kam se dívám. „Jednoho dne budu mít jistě potěšení vám ji předvést. Takže, dovedete zaznamenat diktát?“

„Ano, těsnopisem.“

„Výborně! Prosím, věnujte mi veškerou pozornost. Článek, který se vám chystám nadiktovat, musí být dnes večer odeslán do Anglie. Má být otištěn ve Science Gazette. Protože se o takové věci zajímáte, rád vám prozradím, o čem pojednává. Slečno Rennicková, objevil jsem *metodu, jak fotografovat myšlenky*.“

Ohromeně jsem se na něj zahleděla a on mi pohled zpřímá oplatil. Jeho hluboko posazené rozzářené oči trochu připomínaly ohnivé jiskřičky.

„Vy mi nevěříte,“ prohlásil, „a do velké míry v tom zastupujete veřejnost, kterou se chystám oslovit. V Anglii mě nepochybně zahrnou opovržením, ale jen dočkejte času. Jsem schopen svá slova dokázat, ale dosud ne – dosud ne. Jste připravená?“

„Pozorně vás poslouchám,“ ujistila jsem ho.

Přestal se chmuřit a usedl zpátky na divan. Začal mi diktovat a já jeho slova pečlivě zaznamenávala. Po hodině skončil.

„To bude stačit,“ prohlásil. „Mohla byste nyní to, co jsem vám nadiktoval, laskavě přepsat svým nejlepším rukopisem?“

„Jistě,“ odpověděla jsem.

„A prosím, přijměte deset rublů jako odměnu za potěšení z vaší společnosti a pomoc, kterou jste mi poskytla. Nechci slyšet žádné námitky. Věřte mi, že jsem vám skutečně zavázán.“

Dlouze, vážně se na mě podíval a pomalu vyšel z místnosti.

Trvalo mi dvě až tři hodiny, než jsem přepsala všechna slova, která tak nenuceně splývala doktorovi ze rtů. Když jsem text dokončila, zamířila jsem nahoru.

Jakmile jsem vešla do salonu, Olga s Marusjou se ke mně rozběhly.

„Povězte nám, co se dělo,“ volaly.

„Ale já nemám co říct.“

„Nesmysl, byla jste pryč pět hodin.“

„Ano, a během té doby mi váš otec nadiktoval článek, který jsem zaznamenala těsnopisem. Právě jsem ho pro něj přepsala a nechala mu ho na stole.“

„Prosím, Madeline,“ žadonila Olga, „prozradte nám, o čem otcův článek pojednával.“

„Na to nemám právo, Olgo.“

Olga a Marusja si vyměnily pohled.

Pak mě Olga vzala za ruku.

„Poslouchejte,“ vyzvala mě, „musíme vám něco říct. V budoucnu budete zřejmě docházet do jeho laboratoří často.“

„On má víc než jednu?“

„Ano. Prosím, dávejte dobrý pozor. Věřte mi, otec vás bude žádat o pomoc znovu a znovu. Možná bude dokonce chtít, abyste mu pomáhala s chemií. Chceme s vámi mluvit o otcově druhé laboratoři – Modré laboratoři –, kterou jste ještě neviděla. Olga a já totiž máme tajemství, které se jí týká. Těžce na nás doléhá – občas k nesnesení těžce.“

Marusja se při těch slovech zachvěla a Olžina olivová pleť nápadně zbledla.

„Opravdu se s tím chceme někomu svěřit,“ navázala Olga. „Od chvíle, kdy jsme vás uviděly, jsme cítily, že s vámi vstoupíme *en rapport*. Vyslechnete nás, prosím?“

„Jistě, a také slíbím, že budu vaše tajemství ctít.“

„Tak dobrá. Vylíčím vám to tak stručně, jak jen dokážu... Před několika měsíci k nám přišlo na večeři několik pánů – byli to Němci a velmi vzdělaní. Jeden z nich se jmenoval doktor Schopenhauer, je to proslulý učenec. Když se podávalo víno, dali se do hovoru o něčem, co otce rozzlobilo. Zakrátko už se všichni hádali. Bylo zábavné je poslouchat. Oni ve tvářích rudli, otec bledl a nakonec prohlásil: ‚Mohu svoje slova dokázat.‘ Jsem si jistá, že úplně zapomněli, že tam jsme taky. Náhle otec vyskočil od stolu a vyzval je: ‚Pojďte se mnou, pánové. Mohu vám naprosto jasně předvést, o čem mluvím.‘ Všichni se vyhrnuli z jídelny a zamířili do kabinetu. Matka prohlásila, že ji bolí hlava, a uchýlila se nahoru do svého budoáru, ale já s Marusjou jsme byly docela zvědavé, a tak jsme do kabinetu vklouzly za nimi. Myslím, že si nás nikdo z nich nevšiml. Z kabinetu přešli do laboratoře, kam jste nepochybně dnes nakoukla. Otec otevřel další dveře na jejím konci a prošel dlouhou chodbou. Učení pánové, plně zaujatí svým sporem, ho následovali a já s Marusjou jsme se kradly za nimi. Otec vytáhl z kapsy jiný klíč, odemkl dveře ve zdi, dotkl se nějaké pojistky a my se náhle ocitli na prahu další laboratoře, dvakrát třikrát větší než ta, kterou jsme právě opustili. V jednom rohu se z podlahy zvedala jakási podivuhodná kupole. Marusja a já jsme si jí všimly hned, jak jsme vešly. Hrozně jsme se bály, že nás vyženou, a tak jsme se rychle schovaly za velký paraván a čekaly tam, zatímco otec a ti vědci probírali svoje tajemství. Znenadání mi Marusja, která je vždycky ochotná k nějakému dobrodružství, naznačila, že bychom tam měly zůstat ukryté a prozkoumat místnost samy, až otec s těmi Němci odejde. Nevím, jak nás tak odvážný kousek vůbec napadl, protože se dalo čekat, že za sebou zamkne,

jenže na to jsme v tu chvíli nepomyslely. Po nějaké době dotyčné pány zřejmě uspokojil a všichni odešli stejně rychle, jako přišli. Otec vypnul elektrické světlo a my se ocitly v temnotě.

Slyšely jsme, jak v dlouhé chodbě doznívají kroky. Byly jsme plné dychtivosti a kuráže a já Marusje navrhla: ‚Tak si zase rozsvítíme.‘

Stěží jsme se dostaly do poloviny místnosti, když, ach, Madeline! Co myslíte, že se stalo? Ozvalo se klepání, které jako by vycházelo zpod podlahy pod našima nohama; od té podivné kupole, o níž jsem se už zmínila. A pak se ozval žalostný hlas, který třikrát zavolal: ‚Pomoc!‘ Zmocnila se nás hrůza a veškerá předchozí odvaha nás opustila. Myslím, že Marusja se svezla na podlahu jako bez duše, a vím, že já jsem vyrazila ten nejhlasitější výkřik, jaký kdy vyšel z lidského hrdla. Byl tak hlasitý, že dolehl až k otcovým uším. Klepání pod podlahou ustalo a my zaslechly otcovy kroky, chvátající zpátky. Marusja sténala na podlaze a ukazovala na kupoli; hrůzou se nevzmohla na slovo, ale já řekla: ‚Tam dole někdo je, tam u té kupole v rohu. Jasně jsem slyšela klepání a pak nějaký hlas třikrát vykřikl o pomoc.‘

‚Nesmysl!‘ prohlásil otec. ‚Tam dole vůbec nic není. Okamžitě pojdte ven.‘

Vyhnal nás z místnosti, zamkl dveře a poslal nás nahoru za matkou. Všechno jsme jí to vyprávěly, ale ona také prohlásila, že mluvíme nesmysly, a docela se rozhněvala, Marusja nedokázala zadržet slzy a já ji musela utěšovat.

Jenže tu noc jsme to volání znovu slyšely ve snech a od té chvíle nás nepřestává pronásledovat. Madeline, jestli budete dál otci pomáhat, jistě vás vezme do Modré laboratoře. A pokud to udělá, prosím, naslouchejte, dívejte se a prozradte nám – ach, prosím, prozradte nám –, zda jste také slyšela ten hrozný, strašný hlas.“

Olga domluvila; ve tváři byla bílá jako stěna a orosilo se jí čelo.

Snažila jsem se zlehčovat to, co mi pověděla, avšak od toho okamžiku jsem měla pocit, že jsem získala životní posláním. Něco v Olžině tváři, když ten příběh líčila, mě ujistilo, že mluví pravdu. Rozhodla jsem se, že budu bdělá a ostražitá, budu postupovat opatrně, a pokud to bude možné, odhalím tajemství Modré laboratoře. Proto jsem ochotně vypomáhala dr. Chanceovi. Mnohokrát když ho trápily bolavé oči, mě požádal, abych mu byla k ruce jako sekretářka, a při každé z těch příležitostí mi za práci zaplatil deset rublů. Ale během našeho kontaktu – a nyní jsem trávila s doktorem spoustu času – se mi nikdy s ničím ani v nejmenším nesvěřil. Ani na okamžik nezvedl závoj, který skrýval jeho pravou povahu před mým pohledem. Nikdy, s jedinou výjimkou; a popsat tu hroznou událost je hlavním účelem tohoto příběhu. Pro běžného pozorovatele byl dr. Chance uhlazený, kultivovaný, ale chladný muž. Pravda, tu a tam jsem si povšimla, že mu oči jiskří jako křesací kameny, kterými někdo škrtl, aby zažehl plamen. Tu a tam jsem si také povšimla známek úzkosti v pevně sevřených rtech a spatřila jsem, jak mu na čele vyráží pot, když se začalo ukazovat, že experiment, s nímž jsem mu právě pomáhala, by mohl být mimořádně zajímavý. A konečně jednou odpoledne vyvstala nutnost, aby udělal nějakou velmi důležitou práci v Modré laboratoři. Vyžádal si mou pomoc a vyzval mě, abych ho tam následovala. Byla to skutečně místnost k vědecké práci velkolepě zařízená. Kolem tří stěn se táhl pracovní stůl z týkového dřeva a na něm i v něm měly své místo veškeré myslitelné přístroje a zařízení: glazované digestoře, kameninové výlevky, Bunsenovy hořáky, porcelánové misky, váhy, mikroskopy, pipety, hmoždíře, křivule, stručně řečeno každý nástroj určený k rituálům páchnoucího čarování. V jednom rohu, přesně jak mi dívky popsaly, se tyčila tajuplná kupolovitá konstrukce, tři nebo čtyři stopy vysoká, zakrytá černou látkou připomínající příkrývku na rakev.